

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Узп 617/11
26.12.2012. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Снежане Живковић, председника већа, Олге Ђуричић и Вере Пешић, чланова већа, са саветником суда Радојком Маринковић, као записничарем, одлучујући о захтеву Д.М. осуђеника у притвору у ..., који је поднет преко пуномоћника И.Б.К., адвоката из Б., за преиспитивање судске одлуке - пресуде Управног суда 11 У 9266/11 од 20.10.2011. године, уз учешће противне странке Националног савета за сарадњу са међународним кривичним трибуналом за кривично гоњење лица одговорних за тешка кршења међународног хуманитарног права почињена на територији бивше Југославије од 1991. године, у предмету понављања управног поступка у правној ствари доделе материјалне помоћи, у нејавној седници већа одржаној дана 26.12.2012. године, донео је

П Р Е С У Д У

Захтев се УВАЖАВА и ПРЕИНАЧАВА пресуда Управног суда 11 У 9266/11 од 20.10.2011. године тако што се тужба тужиоца Д.М. уважава и поништава решење Националног савета за сарадњу са међународним кривичним трибуналом за кривично гоњење лица одговорних за тешка кршења међународног хуманитарног права почињена на територији бивше Југославије од 1991. године број 3/0-19/26-11-01 од 21.07.2011. године.

О б р а з л о ж е њ е

Побијаном пресудом одбијена је тужба Д.М. поднета против оспореног решења Националног савета за сарадњу са међународним кривичним трибуналом за кривично гоњење лица одговорних за тешка кршења међународног хуманитарног права почињена на територији бивше Југославије од 1991. године, бр. 3/0-19/26-11-01 од 21.07.2011. године. Оспореним решењем је одбијен приговор тужиоца поднет против решења председника Националног савета за сарадњу са међународним трибуналом за кривично гоњење лица одговорних за тешка кршења међународног хуманитарног права почињена на територији бивше Југославије од 1991. године, број 3/0-19/23-11-01 од 23.маја 2011. године, којим је одбијен предлог тужиоца за понављање поступка окончаног решењем истог органа, број 3/0-19/17-10-01 од 09.12.2010. године, а којим је делимично усвојен захтев тужиоца и члановима уже породице одобрена исплата цене две додатне авионске карте на релацији Београд-Амстердам-Београд, док је у преосталом делу захтев одбијен.

Захтевом за преиспитивање судске одлуке подносилац оспорава законитост побијане пресуде због повреде закона, другог прописа или општег акта и повреда правила поступка које су од утицаја на решење ствари. Сматра да је супротан чл. 77. и чл. 74. Закона о општем управном поступку став суда према коме је решење туженог од 09.12.2010. године правилно достављено тужиоцем брату В.М. Указује да у конкретном случају није испоштовано лично достављање и да је достављач морао да се обавести када ће пуномоћник тужиоца, његова супруга М.М., (обзиром да се у то време није налазила у Србији), бити у могућности да прими писмено. Са изнетог су погрешни и наводи да је тужилац могао благовремено поднети приговор будући је његов брат примио решење 21.12.2010. године, а рачунајући период од достављања до хоспитализације примаоца. Налазећи да су, код наведених законских одредби, дата тумачења хипотетичка и без законског основа, предлаже да Врховни касациони суд уважи захтев и преиначи побијану пресуду. Посебно указујући на начело забране дискриминације прописано у Уставу и тачку 9. Одлуке о условима за доделу материјалне помоћи одређеним категоријама оптужених пред међународним кривичним трибуналом, моли да се породици тужиоца омогући иста накнада као и другим хашким оптуженицима српског држављанства и тиме задовољи правда и равноправност.

Противна странка у одговору на захтев остаје у свему при изјашњењу из одговора на тужбу од 03.10.2011. године.

Поступајући по поднетом захтеву и испитујући побијану пресуду у границама захтева, у смислу члана 54. Закона о управним споровима ("Сл. гласник РС" 111/09), Врховни касациони суд је нашао да је захтев дозвољен и основан.

Из списка предмета произлази да је оспорено решење, чија је законитост цењена побијаном пресудом,

донео Национални савет за сарадњу са међународним кривичним трибуналом за кривично гоњење лица одговорних за тешка кршења међународног хуманитарног права почињена на територији бивше Југославије од 1991. године, а на основу, између осталих прописа, тачке 8. Одлуке о условима за доделу материјалне помоћи одређеним категоријама оптужених пред међународним кривичним трибуналом за кривично гоњење лица одговорних за тешка кршења међународног хуманитарног права почињена на територији бивше Југославије од 1991. године и члановима њихових породица („Сл. лист СЦГ“ 23/2003, 33/2003, 21/2005). Тачком 7. наведене Одлуке је прописано да решење о остваривању права на материјалну помоћ доноси председник Националног савета, а тачком 8. исте Одлуке је прописано да на решење донето на основу тачке 7. ове одлуке странка може уложити приговор у року од 8 дана од дана доношења решења, те да о приговору одлучује Национални савет. То значи да је наведеном одлуком надлежност за одлучивање по приговору утврђена у оквиру истог органа, при чему је решење донето по приговору у својству овлашћеног лица потписао председник Националног савета, односно исто лице које је потписало решење против кога је уложен приговор. Чланом 216. Закона о општем управном поступку је прописано да се за решавање у другом степену не може утврђивати надлежност у оквиру органа који је у управној ствари решавао у првом степену. Стога, Врховни касациони суд налази да решавање Националног савета по приговору поднетом на основу тачке 8. Одлуке о условима за доделу материјалне помоћи одређеним категоријама оптужених пред међународним кривичним трибуналом за кривично гоњење лица одговорних за тешка кршења међународног хуманитарног права почињена на територији бивше Југославије од 1991. године и члановима њихових породица, представља једностепено одлучивање, јер је надлежност за одлучивање по приговору утврђена у оквиру истог органа који је донео и првостепено решење, а не неког другог непосредно вишег органа. Према томе, приговор се не може сматрати жалбом, као деволутивним правним средством у управном поступку, па ни одлука по приговору другостепеним управним актом. Чланом 49. став 1. Закона о управним споровима је прописано да против правноснажне одлуке Управног суда странке и надлежни јавни тужилац могу да поднесу Врховном касационом суду захтев за преиспитивање судске одлуке. Чланом 49. став 2. тачка 3. истог Закона је прописано да захтев може да се поднесе у стварима у којима је у управном поступку била искључена жалба. Са тих разлога, дозвољен је захтев за преиспитивање правноснажне одлуке Управног суда донете у управном спору о оцени законитости решења које је по приговору донео Национални савет за сарадњу са међународним кривичним трибуналом за кривично гоњење лица одговорних за тешка кршења међународног хуманитарног права почињена на територији бивше Југославије од 1991. године, у примени Одлуке о условима за доделу материјалне помоћи одређеним категоријама оптужених пред међународним кривичним трибуналом за кривично гоњење лица одговорних за тешка кршења међународног хуманитарног права почињена на територији бивше Југославије од 1991. године и члановима њихових породица („Сл. лист СЦГ“ 23/2003, 33/2003 и 21/2005).

Оцењујући законитост побијане пресуде, Врховни касациони суд налази да се основано наводима захтева указује да је том пресудом повређен закон на штету тужиоца. Ово јер се из побијане пресуде, навода захтева, списка предмета Управног суда 11 У 9266/11 и достављених списка предмета туженог, види да је решењем број 3/0-19/17-10-01 од 09.12.2010. године, којим је окончан поступак чије се понављање тражи, тужени орган решавао по захтеву Д.М., осуђеника у притвору у ..., који је у његово име и у своје лично име поднела супруга М.М., дана 12.11.2010. године, за доделу материјалне помоћи за посете породице у 2010. години. Означеним решењем од 09.12.2010. године, делимично је усвојен захтев Д.М. од 12.11.2010. године, и члановима уже породице одобрена исплата цене две додатне авионске карте на релацији Београд-Амстердам-Београд, док се у преосталом делу захтев одбија. У истом решењу странци је дата поука о правном леку, према којој у року од осам дана од пријема решења може изјавити приговор Националном савету за сарадњу са међународним кривичним трибуналом за бившу Југославију. Међу странкама није спорно, а из потписа и датума на решењу, чија се копија налази у достављеним списима, види се да је ово решење примио В.М., дана 21.12.2010. године, у просторијама Националног савета. У списима се не налази пуномоћ којом су подносиоци захтева овластили В.М. за заступање или за примање писмена у предметном поступку.

Према образложењу побијане пресуде, тужени орган је оспореним решењем правилном применом члана 239. тач. 1. и 9. Закона о општем управном поступку, ценио предлог тужиоца за понављање поступка у коме није наведен правни основ односно ни један од разлога за понављање поступка. Ово јер је, имајући у виду да током поступка тужилац није оспоравао чињеницу да је решење од 09.12.2010. године примио његов брат и да је по том решењу 23.12.2010. године извршена исплата износа од 34.531,00 динар, утврдио да је тужилац могао благовремено поднети приговор, будући да је његов брат В.М. примио решење 21.12.2010. године, а хоспитализован је 31.03.2011. године, што значи по протеклу рока од три месеца од дана пријема решења. Према образложењу оспореног решења, тиме је решење председника Националног савета од 09.12.2010. године, уредно достављено подносиоцима и постало коначно 29.12.2010. године, истеком рока за приговор. Извршеном доставом подносиоци нису лишени могућности да благовремено изјаве приговор против тог решења, и дата им је свака могућност да учествују у поступку, због чега не стоје разлози за понављање поступка предвиђени чланом 239. тач. 9. Закона о општем управном поступку. У конкретном случају, и по оцени Управног суда, нису испуњени услови за понављање поступка окончаног решењем од 09.12.2010. године, јер тужилац није учинио вероватним околност на којој заснива предлог за понављање поступка. По налажењу Управног суда, тужени орган је требало да применом члана 246. став 2. Закона о општем управном поступку, закључком одбаци предлог за понављање поступка, мада ни одбијањем предлога, имајући у виду коначан исход, није повредио закон на штету тужиоца. Одредбом члана 77. став 1. Закона о општем управном поступку прописано је да се достављање мора извршити лично лицу коме је писмено намењено када је такво достављање одређено овим законом или другим прописом, када од дана достављања почиње тећи рок који се не може продужити или кад то нарочито одреди орган који је наредио достављање.

По схватању Врховног касационог суда, обавезно лично достављање решења у управном поступку мотивисано је правним дејствима које то писмено има за странку. Личним достављањем решења којим је управни орган решио по захтеву странке о управној ствари која је предмет поступка, странка се упознаје са донетом одлуком и разлозима те одлуке и даје јој се могућност да благовремено користи прописана правна средства у заштити својих права и на закону заснованих интереса.

Полазећи од изнетог, Врховни касациони суд налази да се не може сматрати да је решење председника Националног савета број 3/0-19/17-10-01 од 09.12.2010. године, уредно достављено дана 21.12.2010. године, тако што је уместо Д.М., односно његовом пуномоћнику, супрузи М., уручено В.М., лицу које странке нису овластиле за заступање нити за примање писмена у предметном поступку. Ово тим пре што се из списка види да достава странци није ни покушана, већ је В.М. пријем решења потписао у просторијама Националног савета, због чега се по оцени овог суда, извршена достава не може ни уподобити лично извршеној достави решења. Стога, такво достављање не може имати правну важност, нити производити правне последице на штету странке.

Са наведених разлога Врховни касациони суд налази да је погрешно закључивање из образложења побијане пресуде да нису испуњени услови за понављање поступка јер тужилац није учинио вероватним околност на којој заснива предлог за понављање поступка. По оцени овог суда, тужени орган је достављањем решења председника Националног савета од 09.12.2010. године, на начин супротан наведеном члану 77. Закона о општем управном поступку, и констатовањем чињенице да је од тако извршене доставе 21.12.2010. године, то решење постало коначно истеком рока за приговор односно 29.12.2010. године, онемогућио странку да учествује у поступку благовременим коришћењем прописаног правног средства, приговора, у заштити својих права и на закону заснованих интереса, а што је као један од разлога за понављање поступка прописано чланом 239. тач. 9. Закона о општем управном поступку.

Са свега изнетог Врховни касациони суд је нашао да је захтев за преиспитивање судске одлуке основан, па је на основу члана 55. став 2. Закона о управним споровима, уважио захтев за преиспитивање побијане пресуде Управног суда и исту преиначио тако што је уважио тужбу и поништио оспорено решење туженог од 21.07.2011. године. У извршењу ове пресуде тужени орган је дужан да у поновном поступку, правилном применом одредаба Закона о општем управном поступку, донесе нову на закону засновану одлуку о приговору подносиоца поднетом против решења председника Националног савета за сарадњу са међународним трибуналом за кривично гоњење лица одговорних за тешка кршења међународног хуманитарног права почињена на територији бивше Југославије од 1991. године, број 3/0-19/23-11-01 од 23.маја 2011. године.

ПРЕСУЂЕНО У ВРХОВНОМ КАСАЦИОНОМ СУДУ

дана 26.12.2012. године, Узп 617/11

Записничар,

Радојка Маринковић, с.р.

Председник већа - судија,

Снежана Живковић, с.р.